

Urząd Miasta Zamość

Strategia Rozwoju Miasta Zamość do roku 2020

TOM II Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej miasta (jakościowa)

Dokument opracowany w oparciu o wyniki spotkań warsztatowych
z przedstawicielami partnerów społecznych Miasta

Zamość, lipiec - wrzesień 2014 roku

Spis treści

I.	WPROWADZENIE	3
II.	ANALIZA PROBLEMÓW MIASTA	7
1.	Problemy w zakresie zaspokojenia potrzeb mieszkańców	7
1.1.	Zabezpieczenie materialne	7
1.2.	Schronienie	7
1.3.	Bezpieczeństwo życia, zdrowia i mienia	7
1.4.	Ochrona zdrowia i życia	7
1.5.	Opieka	8
1.6.	Rozwój zasobów ludzkich	8
1.7.	Kultura, sport, rekreacja, wypoczynek, przyjemności	8
1.8.	Kontakty społeczne, więź grupowa, tożsamość z Miastem	9
1.9.	Swoboda i łatwość kontaktów przestrzennych	9
1.10.	Potrzeby konsumenckie	9
2.	Problemy w zakresie potencjałów i zasobów Miasta	10
2.1.	Zasoby techniczne	10
2.2.	Potencjał i ład przestrzenny	10
2.3.	Potencjał kulturowy	10
2.4.	Potencjał ekologiczny	11
2.5.	Potencjał ludzki	11
3.	Problemy w zakresie gospodarki i promocji	12
3.1.	Mikroprzedsiębiorstwa, MŚP	12
3.2.	Rynek pracy	12
3.3.	Konkurencyjna współpraca	12
3.4.	Instytucje otoczenia biznesu	12
3.5.	Polityka gospodarcza i promocja Miasta	12
III.	CZYNNIKI ROZWOJOWE MIASTA	13
1.	Czynniki rozwojowe w zakresie zaspokojenia potrzeb mieszkańców	13
2.	Czynniki rozwojowe w zakresie potencjałów i zasobów Miasta	16
3.	Czynniki rozwojowe w zakresie gospodarki i promocji Miasta	18
	ZAŁĄCZNIK: RAPORT Z BADAŃ ANKIETOWYCH MIESZKAŃCÓW ZAMOŚCIA	20

Strategia Rozwoju Miasta Zamość do roku 2020
Tom II: Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno- gospodarczej Miasta
Zamość

I. Wprowadzenie

Prace nad strategią były prowadzone przez Zespół Zadaniowy ds. opracowania Strategii Rozwoju Miasta Zamość do roku 2020 powołany Zarządzeniem wewnętrznym nr 127/214 Prezydenta Miasta Zamość z dnia 15 maja 2014 roku, do którego zostały zaproszone 44 osoby reprezentujące partnerów społeczno-gospodarczych Miasta. Poniżej zamieszczona tabela prezentuje listę osób uczestniczących w pracach nad strategią. Lista obejmuje oprócz zaproszonych partnerów społeczno-gospodarczych, pracowników Urzędu Miasta, którzy uczestniczyli w pracach warsztatowych.

Lp.	Imię	Nazwisko	Instytucja
1.	Edyta	Adamczyk	MCPR Zamość
2.	Krzysztof	Adamczyk	Komendant Straży Miejskiej w Zamościu
3.	Emilia	Bitant	UM Zamość Wydz. Inwestycji, Rozwoju Miasta i Funduszy Zewnętrznych
4.	Jacek	Betz	UM Zamość Biuro Promocji, Informacji i Obsługi Inwestora
5.	Andrzej	Bubela	Centrum Kultury Filmowej „Stylowy” - Dyrektor
6.	Wojciech	Buczowski	Organizator Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny - Dyrektor
7.	Joanna	Budzyńska	Radna RM Zamość
8.	Paweł	Czechalski	UM Zamość Biuro Promocji, Informacji i Obsługi Inwestora
9.	Monika	Ćwikła	Powiatowy Urząd Pracy Zamość
10.	Katarzyna	Efner	Doktorantka Nauk o polityce UMCS
11.	Stanisław	Flis	UM Zamość Wydz. Inwestycji, Rozwoju Miasta i Funduszy Zewnętrznych - Dyrektor
12.	Ewa	Furlepa	UM Zamość Wydział Architektury Budownictwa i Ochrony Zabytków
13.	Karol	Garbula	Sekretarz Miasta
14.	Ireneusz	Godzisz	Radny RM Zamość
15.	Agnieszka	Grabska	UM Zamość Biuro Promocji, Informacji i Obsługi Inwestora
16.	Marcin	Grabski	UM Zamość, Referat Rozwoju Miasta i Funduszy Zewnętrznych
17.	Anna	Gruszka	UM Zamość, Biuro Planowania Przestrzennego - Kierownik
18.	Anna	Gruskiewicz	Orkiestra Symfoniczna im. Karola Namysłowskiego
19.	Marian	Hawrylak	Powiatowy Urząd Pracy Zamość - Dyrektor
20.	Anna	Jasiak	UM Zamość Wydział Architektury Budownictwa i Ochrony Zabytków
21.	Franciszek	Josik	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej - Prezes
22.	Michał	Karchut	Fundacja im. Bernardo Morando
23.	Kamil	Kabasiński	Mieszkaniec, MRDPP w Zamościu
24.	Małgorzata	Kawala	UM Zamość, Wydz. Kultury i Spraw Społecznych
25.	Dariusz	Kiciński	UM Zamość, Biuro Planowania Przestrzennego
26.	Tomasz	Kossowski	UM Zamość, V-ce Prezydent Miasta
27.	Bożena	Kowalczyk	UM Zamość, Wydz. Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego
28.	Anna	Król	Stowarzyszenie „Krok za krokiem” w Zamościu
29.	Maria	Król	Stowarzyszenie „Krok za krokiem” w Zamościu
30.	Michał	Król	Stowarzyszenie „Krok za krokiem” w Zamościu
31.	Bożena	Krupa	Tytuł ze zgłoszenia do warsztatów „dr” - prawdopodobnie mieszkanka
32.	Bożena	Krzyżanowska	UM Zamość Wydz. Gospodarki Komunalnej i Ochrony

Strategia Rozwoju Miasta Zamość do roku 2020
Tom II: Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno- gospodarczej Miasta
Zamość

			Środowiska
33.	Piotr	Kurzępa	RM Zamość
34.	Joanna	Liberadzka-Duras	Zamojskie Centrum Informacji Turystycznej i Historycznej Dyrektor
35.	Jerzy	Liberadzki	Radny RM Zamość
36.	Renata	Lizut	Straż Miejska Miasta Zamość
37.	Aleksander	Łukasz	Mieszkaniec, Biłgoraj
38.	Monika	Machlarz-Bondyra	UM Zamość, Referat Rozwoju Miasta i Funduszy Zewnętrznych - Kierownik
39.	Jadwiga	Machulewska	UM Zamość Wydz. Kultury i Spraw Społecznych Dyrektor
40.	Jarosław	Maluha	Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o. o. Prezes
41.	Jan	Matwiejczuk	Przewodniczący RM Zamość
42.	Joanna	Mazurek	MCPR Zamość
43.	Stanisław	Michnowicz	OSK Zamość
44.	Robert	Moteka	Fundacja im. Bernardo Morando
45.	Jerzy	Nizioł	Wiceprzewodniczący Rady Miasta Zamość
46.	Janusz	Nowosad	Dyrektor ZDK
47.	Radosław	Oktaba	MDK Zamość
48.	Bożena	Orzechowska	Przewodnicząca Zarządu Osiedla Stare Miasto
49.	Sławomir	Ostrowski	UM Zamość Wydz. Inwestycji, Rozwoju Miasta i Funduszy Zewnętrznych
50.	Marek	Palonka	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców
51.	Monika	Pałczyńska	OPZiWR
52.	Marta	Pfeifer	Radna RM
53.	Piotr	Rogalski	Roztocze.net portal internetowy
54.	Dagmara	Rogozińska-Kozak	TBS Zamość
55.	Krzysztof	Rusztyn	UM Zamość, Wydz. Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego - Dyrektor
56.	Hubert	Siemieńczuk	mieszkaniec
57.	Jadwiga	Skrzypczuk	Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości w Zamościu - Starszy Cechu
58.	Krzysztof	Stopyra	UM Zamość Wydz. Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami - Dyrektor
59.	Maria	Stręciwilk-Gościcka	Przewodnicząca Zarządu Osiedla Zamojskiego
60.	Ryszard	Śliwa	mieszkaniec
61.	Mariusz	Tłuczek	UM Zamość Wydz. Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska
62.	Dariusz	Toczek	UM Zamość Wydz. Edukacji i Sportu
63.	Jerzy	Tyburski	BWA Galeria Zamojska
64.	Aneta	Wawrzusiszyn	Mieszkanka
65.	Tadeusz	Wicherek	Orkiestra Symfoniczna im. Karola Namysłowskiego
66.	Tomasz	Wyrostek	Przewodniczący Zarządu Osiedla Kilińskiego
67.	Jerzy	Zacharow	Radny RM
68.	Zofia	Zaśko	UM Zamość Wydz. Inwestycji, Rozwoju Miasta i Funduszy Zewnętrznych
69.	Michał	Złotko	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców
70.	Andrzej	Żuk	UM Zamość Biuro Planowania Przestrzennego

Praca była realizowana w ramach 3 podzespołów tematycznych:

Podzespół I - do spraw społecznych	Zaspokojenie potrzeb mieszkańców
Podzespół II - do spraw zasobów i	Infrastruktura techniczna, potencjał i ład

EKO-GEO Consulting Marek Biłyk
ul. Leszczyńskiego 6/3
20-069 Lublin

Strategia Rozwoju Miasta Zamość do roku 2020
Tom II: Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno- gospodarczej Miasta Zamość

potencjałów Miasta	<i>przestrzenny, potencjał ekologiczny, potencjał ludzki, potencjał kulturowy</i>
Podzespół III - do spraw gospodarczych i promocji Miasta	<i>Gospodarka i promocja Miasta</i>

Dokument strategii rozwoju Miasta Zamość do roku 2020 został opracowany na podstawie wyników prac Zespołu Zadaniowego ds. opracowania Strategii Rozwoju Miasta Zamość do roku 2020 przez zespół w składzie:

Przedstawiciele Urzędu Miasta:

Imię i nazwisko	Stanowisko służbowe
Tomasz Kossowski	v-ce Prezydent Miasta
Karol Garbula	Sekretarz Miasta
Jadwiga Machulewska	dyrektor
Krzysztof Rusztyn	dyrektor
Krzysztof Stopyra	dyrektor
Stanisław Flis	dyrektor
Anna Gruszka	kierownik
Dariusz Toczek	inspektor
Bożena Kowalczyk	podinspektor
Mariusz Tłuczek	podinspektor
Anna Jasiak	inspektor
Ewa Furlepa	podinspektor
Monika Machlarz-Bondyra	kierownik
Emilia Biłan	podinspektor
Sławomir Ostrowski	podinspektor
Zofia Zaśko	inspektor
Agnieszka Grabska	inspektor
Paweł Czechalski	inspektor
Jacek Bełz	inspektor
Marcin Grabski	inspektor
Dariusz Kiciński	podinspektor
Andrzej Żuk	podinspektor

Konsultanci EKO-GEO Consulting Marek Biłyk, Res Management s.c. (Brzozów) i ResPublic sp. z o.o. (Warszawa):

1. Joanna Biłyk	Konsultant i moderator - koordynacja prac Zespołu Konsultantów
2. Mariusz Świerk	Konsultant, prace redakcyjne
3. Paweł Mentelski	Konsultant, prace redakcyjne
4. Tomasz Bartnicki	Konsultant i moderator, prace redakcyjne
5. Maciej Jednakiewicz	Konsultant
6. Jacek Dębczyński	Konsultant i moderator, prace redakcyjne
7. Grzegorz Romańczuk	Konsultant i moderator, prace redakcyjne

Zapisy zawarte w ocenie problemów i analizie SWOT są odzwierciedleniem sposobu widzenia aktualnej sytuacji przez członków Zespołu Zadaniowego do opracowania Strategii Rozwoju Miasta Zamość oraz wynikają z analizy dokumentu Diagnoza ilościowa ds. Strategii Rozwoju Miasta Zamość do roku 2020. Analiza ta ma charakter prospektywny. Oznacza to, iż szczególne znaczenie mają te czynniki (problemy), które będą wpływały na sytuację w przyszłości.

EKO-GEO Consulting Marek Biłyk
ul. Leszczyńskiego 6/3
20-069 Lublin

Strategia Rozwoju Miasta Zamość do roku 2020
Tom II: Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno- gospodarczej Miasta
Zamość

W trakcie prac warsztatowych ich uczestnicy zidentyfikowali problemy w następujących zakresach:

- zaspokojenia potrzeb mieszkańców Miasta;
- infrastruktury technicznej, ładu przestrzennego, potencjału ekologicznego, potencjału ludzkiego i potencjału kulturowego Miasta;
- w sferze gospodarczej i promocji Miasta.

Problem jest tu rozumiany, jako nieakceptowana sytuacja odnosząca się do podmiotu strategii, uniemożliwiająca utrzymanie pożądanego stanu lub osiągnięcie zamierzonych celów/rezultatów. Problem, to także nieakceptowany skutek oddziaływania wewnętrznych lub zewnętrznych czynników rozwojowych.

W rozdziale II przedstawione są problemy określone w zespołach roboczych dla każdego z zakresów.

Świadomość i rozumienie sytuacji przedstawionej w ocenie problemów i analizie SWOT stanowiły punkt odniesienia do ustalania celów i zadań realizacyjnych oraz miały decydujący wpływ na kształt strategii.

Przedstawiona w rozdziałach II i III analiza stanu Miasta Zamość ma charakter oceny jakościowej, natomiast opis faktograficzny stanu Miasta został zaprezentowany w dokumencie „Diagnoza ilościowa do Strategii Rozwoju Miasta Zamość do roku 2020”.

Istotnym uzupełnieniem analizy problemów i analizy SWOT dokonanej przez Zespół Zadaniowy jest ocena sytuacji Miasta dokonana w badaniach ankietowych skierowanych do mieszkańców Miasta. Raport z wynikami badań przeprowadzonych wśród mieszkańców Miasta w dniach od 09.04.2014r. do 30.04.2014r. oraz od 26.05.2014r. do 06.06.2014r. jest załącznikiem do niniejszej Diagnozy jakościowej.

II. Analiza problemów Miasta

1. Problemy w zakresie zaspokojenia potrzeb mieszkańców

1.1. Zabezpieczenie materialne

Pojęcie „zabezpieczenia materialnego” zawiera w sobie m.in. następujące elementy: źródła i poziom dochodów, struktura dochodów, możliwość aktywności zawodowej (możliwość zachowania, odtwarzania i powiększania dochodów), poziom satysfakcji materialnej.

W zakresie zabezpieczenia materialnego zostały zdiagnozowane następujące problemy:

- brak atrakcyjnych miejsc pracy, zbyt mała ilość miejsc pracy,
- emigracja młodych, wykształconych ludzi za granicę,
- niski poziom wynagrodzenia z tytułu wykonywanej pracy najemnej,
- duży odsetek osób zmuszonych ze względu na niskie dochody/świadczenia emerytalne lub ich brak do korzystania z pomocy społecznej.

1.2. Schronienie

Pojęcie schronienia zawiera w sobie m.in. następujące elementy: mieszkalnictwo, możliwość samodzielnego zamieszkiwania, standard mieszkań, typ budynków mieszkalnych, skala ewentualnej bezdomności.

W zakresie „schronienia” zostały zdiagnozowane następujące problemy:

- utrzymujący się stały poziom bezdomności,
- niezaspokojone potrzeby w zakresie zapewnienia mieszkań socjalnych i komunalnych,
- ograniczony dostęp do mieszkań chronionych,
- bariery architektoniczne zwłaszcza w mieszkaniach zlokalizowanych w budynkach zabytkowych.

1.3. Bezpieczeństwo życia, zdrowia i mienia

Pojęcie bezpieczeństwa życia, zdrowia i mienia zawiera w sobie następujące elementy: zagrożenia przestępczością, zagrożenia spokoju publicznego, zagrożenia związane z ruchem komunikacyjnym, zagrożenia zdarzeniami losowymi.

W zakresie „bezpieczeństwa życia, zdrowia i mienia” zostały zdiagnozowane następujące problemy:

- dewastacja mienia publicznego,
- zagrożenia alkoholizmem wśród osób nieletnich wynikające z nieumiejętności radzenia sobie ze stresem, emocjami w grupie wiekowej 15 - 19,
- inicjacja alkoholowa w wieku lat 12,
- wandalizm spowodowany upojeniem alkoholowym,
- zagrożenie środkami psychoaktywnymi wśród nieletnich,
- bardzo duże utrudnienia w komunikacji samochodowej w godzinach szczytu,
- bardzo ograniczona liczba miejsc parkingowych,
- rosnące zagrożenia w ruchu komunikacyjnym.

1.4. Ochrona zdrowia i życia

Pojęcie ochrona zdrowia i życia zawiera w sobie m.in. następujące elementy: przeciętna długość trwania życia, umieralność niemowląt, zachorowalność, w tym na choroby przewlekłe, choroby cywilizacyjne, zagrożenia zdrowia i życia wynikające z zachowań patologicznych, udział niepełnosprawnych, dostęp do otwartego i zamkniętego leczenia, styl życia, skala ewentualnego niedożywienia, dostęp do wysokiej jakości żywności i wody pitnej.

W zakresie „ochrona zdrowia i życia” zostały zdiagnozowane następujące problemy:

- wzrost zachorowań na choroby przewlekłe i cywilizacyjne,
- bariery architektoniczne utrudniające osobom niepełnosprawnym dostęp do obiektów otwartego i zamkniętego leczenia,
- starzenie się społeczeństwa,
- ograniczony dostęp do bezpłatnej specjalistycznej opieki medycznej,
- niewystarczająca baza opieki długoterminowej i paliatywnej dla osób przewlekle chorych,
- ograniczony dostęp do placówek rehabilitacyjnych,
- niska świadomość społeczeństwa w zakresie zdrowego stylu życia,
- niewystarczająca profilaktyka zdrowotna w szkołach, dostosowana do potrzeb i poziomu odbiorcy.

1.5. Opieka

Pojęcie opieki zawiera w sobie m.in. następujące elementy: opieka nad: dziećmi, niepełnosprawnymi, osobami starszymi i osobami niedostosowanymi społecznie.

W zakresie „opieki” zostały zdiagnozowane następujące problemy:

- niewystarczająca liczba placówek zapewniających całodobową opiekę, ośrodków dziennego pobytu oraz brak rodzinnych form opieki dla osób starszych,
- niska liczba kandydatów na rodziny zastępcze,
- niedostateczna liczba miejsc w żłobku,
- spadek liczby dzieci w wieku przedszkolnym (według prognozy do roku 2020).

1.6. Rozwój zasobów ludzkich

Pojęcie rozwoju ludzi zawiera w sobie m.in. następujące elementy: długość kształcenia szkolnego, jakość kształcenia, poziom wykształcenia mieszkańców, czas poświęcony rozwojowi fizycznemu, poziom rozwoju fizycznego, czas na rozwój emocjonalny i duchowy.

W zakresie „rozwoju ludzi” zostały zdiagnozowane następujące problemy:

- mała liczba chętnych do podejmowania nauki w szkolnictwie zawodowym,
- problemy emocjonalne i osobowościowe, nasilające się w populacji dzieci i młodzieży,
- ograniczony dostęp do pomocy psychologicznej i pedagogicznej w szkołach,
- mało aktywny styl życia mieszkańców.

1.7. Kultura, sport, rekreacja, wypoczynek, przyjemności

Pojęcie kultury, sportu, rekreacji, wypoczynku, przyjemności zawiera w sobie następujące elementy: ilość czasu wolnego, dostęp do różnorodnych form rekreacji i wypoczynku, jakość (poziom rekreacji i wypoczynku), poziom biernego uczestnictwa w kulturze, poziom uczestnictwa czynnego w kulturze, dostęp do różnorodnej oferty kulturalnej, możliwość oddziaływania na otoczenie materialne i społeczne.

W zakresie „kultury, sportu, rekreacji, wypoczynku, przyjemności” zostały zdiagnozowane następujące problemy:

- brak infrastruktury przystosowanej dla osób niepełnosprawnych ograniczający im dostęp do dóbr kultury lub: bariery architektoniczne w obiektach zabytkowych UM,
- ograniczona dostępność Urzędu Miasta dla osób niepełnosprawnych,
- niski stopień wykorzystania potencjału kulturowego Starego Miasta,
- brak spójnej koncepcji zagospodarowania Starego Miasta (na dzień dzisiejszy),
- zbyt niski udział mieszkańców w kulturze mimo bogatej oferty.

1.8. Kontakty społeczne, więź grupowa, tożsamość z Miastem

Pojęcie kontaktów społecznych, więzi grupowej, tożsamości z Miastem zawiera w sobie m.in. następujące elementy: swoboda i łatwość kontaktów przestrzennych, stopień integracji społeczności lokalnych, poczucie tożsamości z miastem, stopień zorganizowania społeczności lokalnych, możliwość aktywności pozazawodowej, uczestnictwo w zarządzaniu Miastem, tolerancyjność, ofiarność, lojalność grupowa, wartości moralne, poziom satysfakcji niematerialnej.

W zakresie „kontaktów społecznych, więzi grupowej, tożsamości z Miastem” zostały zdiagnozowane następujące problemy:

- zanikanie poczucia wspólnoty z „małą ojczyzną”, jaką jest Zamość,
- małe poczucie odpowiedzialności za Miasto jako wspólne dobro,
- zanikanie więzi i obniżający się poziom integracji społeczności lokalnej,
- mała liczba aktywnych i prężnie działających organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej
- zbyt niski poziom i mała tradycja korzystania z narzędzi dialogu społecznego.

1.9. Swoboda i łatwość kontaktów przestrzennych

Pojęcie swobody i łatwości kontaktów przestrzennych zawiera w sobie następujące elementy: różnorodność, niezawodność i wygoda w nawiązywaniu kontaktów, koszt kontaktów oraz czas zużywany na realizowanie kontaktów.

W zakresie „swobody i łatwości kontaktów przestrzennych” zostały zdiagnozowane następujące problemy:

- niedostatecznie rozwinięta sieć Internetu szerokopasmowego,
- zagrożenia związane z cyberprzestrzenią, użytkowaniem i nadużywaniem komputera i Internetu.

1.10. Potrzeby konsumenckie

Pojęcie potrzeby konsumenckie zawiera w sobie takie elementy: liczba i jakość obiektów handlowych i usługowych.

W zakresie „Potrzeb konsumenckich” nie stwierdzono problemów.

2. Problemy w zakresie potencjałów i zasobów Miasta

2.1. Zasoby techniczne

W skład zasobów technicznych w mieście wchodzi budynki i budowle, infrastruktura techniczna, infrastruktura społeczna, systemy zabezpieczeń przed: powodzią, ogniem i skażeniem oraz systemy eksploatacji i odnowy zasobów technicznych.

W zakresie zasobów technicznych zdiagnozowano następujące problemy:

- przestarzała infrastruktura większości budynków użyteczności publicznej;
- zły stan techniczny budynku ośrodka interwencji kryzysowej (mała powierzchnia, problemy architektoniczne);
- niewystarczające wykorzystanie infrastruktury teletechnicznej (światłowód);
- niewystarczająca liczba mieszkań/budynków komunalnych i socjalnych;
- istniejące budynki komunalne w złym stanie technicznym;
- przestarzałe środki transportu komunikacji miejskiej, ponad 50% w złym stanie technicznym, niedostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- brak kanalizacji burzowej na osiedlach Rataja, Powiatowa, Karolówka, Błonie-Zatorze;
- niewystarczająca infrastruktura komunalna lub jej brak (sieci, drogi) na osiedlach domów jednorodzinnych;
- przestarzały budynek OSiR;
- niewystarczająca liczba miejsc parkingowych na osiedlach;
- bariery architektoniczne utrudniające poruszanie się osobom niepełnosprawnym w starszych częściach Miasta;
- zły stan części budynków przedszkoli;
- zły stan techniczny infrastruktury drogowej (drogi, chodniki, mosty);
- ograniczona dostępność Urzędu Miasta dla osób niepełnosprawnych;
- infrastruktura istniejącego schroniska wymagająca modernizacji (w tym termomodernizacji);
- infrastruktura obiektów sektora pomocy społecznej, pieczy zastępczej i wsparcia rodziny wymagająca modernizacji, dostosowania do standardów i potrzeb osób z niepełnosprawnością.

2.2. Potencjał i ład przestrzenny

W ramach potencjału i ładu przestrzennego pod uwagę brana jest dostępność terenów i stan zagospodarowania przestrzennego.

W zakresie potencjału i ładu przestrzennego zdiagnozowano następujące problemy:

- niewystarczające uzbrojenie działek przeznaczonych pod budownictwo;
- ograniczona dostępność komunikacyjna pod budownictwo mieszkaniowe i terenów inwestycyjnych;
- brak systemu zrównoważonego transportu zbiorowego;
- brak połączeń komunikacyjnych z większymi ośrodkami komunikacyjnymi poprzez kolej;
- brak zintegrowanego systemu informacji przestrzennej;
- niewystarczająco zagospodarowany zalew i tereny wokół zalewu.

2.3. Potencjał kulturowy

Potencjał kulturowy to obiekty zabytkowe, przedmioty kultury materialnej, tradycje, zwyczaje, zdolność do jego zachowania, upowszechniania i udostępniania.

W kontekście potencjału kulturowego zdiagnozowano następujące problemy:

- brak sali koncertowej;

- bardzo zły stan techniczny ZDK (sala widowiskowo-koncertowa, wnętrza, zewnątrz);
- niewykorzystanie bulwarów spacerowych;
- przebiegające tory przez obszar wpisany do UNESCO;
- niski poziom zainteresowania ofertą kulturalną wśród mieszkańców;
- niewystarczająca dostępność obiektów zabytkowych dla osób z niepełnosprawnością;
- ograniczona dostępność dla osób z niepełnosprawnością do obiektów i instytucji kultury;
- bariery urbanistyczne i architektoniczne w obiektach zabytkowych UM.

2.4. Potencjał ekologiczny

Potencjał ekologiczny to zasoby naturalne, systemy i urządzenia proekologiczne, a także ekoświadomość.

W ramach potencjału ekologicznego wskazano następujące problemy:

- okresowe przekroczenia niskiej emisji;
- przestarzałe systemy źródeł pozyskiwania ciepła;
- brak sieci ciepłowniczej na osiedlach domów jednorodzinnych (posiadanie własnych kotłowni, przeważnie węglowych szkodliwych dla środowiska);
- niska / brak infrastruktury pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych;
- niska świadomość większości mieszkańców na temat ekologii w tym emisji substancji szkodliwych;
- brak terenów zielonych na nowozurbanizowanych miejscach;
- niewystarczające tereny zielone i rekreacyjne na terenach nowych osiedli;
- energochłonny system oświetlenia ulicznego.

2.5. Potencjał ludzki

Pojęcie potencjału ludzkiego zawiera przede wszystkim w sobie potencjał demograficzny/biologiczny, także dotyczy kwalifikacji zawodowych.

W ramach pojęcia potencjału ludzkiego zdiagnozowano następujące problemy:

- nasilone zjawisko ruralizacji;
- nasilone zjawisko depopulacji;
- spadek liczby specjalistów / pracowników technicznych;
- małe zainteresowanie kształceniem zawodowym;
- niewystarczająca współpraca między biznesem (przedsiębiorcami) a edukacją w Mieście;
- niski poziom przedsiębiorczości (w tym innowacyjności) większej części mieszkańców;
- brak wypracowanych modeli biznesowych w biznesie turystycznym, brak dobrych wzorców, ograniczona kooperacja pomiędzy przedsiębiorcami;
- niewystarczająca liczba centrów integracji społecznej;
- mała skuteczność działań zmierzających do włączenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w życie zawodowe i społeczne.

3. Problemy w zakresie gospodarki i promocji

3.1. Mikroprzedsiębiorstwa, MŚP

Problemy zgłoszone w zakresie „Mikroprzedsiębiorstwa, MŚP oraz duże przedsiębiorstwa”:

- słaba kondycja ekonomiczna małych firm (duża część drobnych przedsiębiorstw traci podstawy do egzystencji);
- rozwinięta szara strefa w obrocie towarowym (40%);
- bardzo duża skala zatrudniania na czarno (bez umowy);
- niska pozycja konkurencyjna drobnego handlu i usług w stosunku do dużych centrów handlowo-usługowych;
- niska innowacyjność podmiotów gospodarczych;
- niski poziom współpracy podmiotów gospodarczych;
- wyparcie etyki w relacjach między przedsiębiorcami w sytuacji wolnego rynku;
- zbyt duża liczba przedsiębiorstw walczących o przetrwanie a nie o rozwój.

3.2. Rynek pracy

Problemy zgłoszone w zakresie „rynek pracy”:

- Duża rozbieżność pomiędzy poziomem bezrobocia realnego a rejestrowanego,
- Niedopasowanie kształcenia do wymagań rynku pracy;
- Wysoka stopa-bezrobocia;
- Wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych;
- Brak odpowiednich ofert pracy dla osób z wysokim wykształceniem;
- Niewystraszające środki na aktywizację zawodową.

3.3. Konkurencyjna współpraca

Problemy zgłoszone w zakresie „konkurencyjna współpraca”:

- Stosunkowo niska skłonność przedsiębiorców do organizowania się, bardzo niska skłonność w środowisku producentów rolnych;
- Pasywność przedsiębiorców w podejmowaniu wspólnych przedsięwzięć handlowych i promocyjnych.

3.4. Instytucje otoczenia biznesu

Problemy zgłoszone w zakresie „instytucje otoczenia biznesu”:

- Niewystarczająca oferta instytucji otoczenia biznesu w zakresie doradztwa dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą oraz dla przedsiębiorców starających się o pozyskanie środków zewnętrznych;
- Niewystarczająco rozwinięta polityka Miasta w zakresie wspierania przedsiębiorczości.

3.5. Polityka gospodarcza i promocja Miasta

Problemy zgłoszone w zakresie „polityka gospodarcza i promocja Miasta”:

- Niewystarczająco rozwinięta polityka Miasta w zakresie wspierania przedsiębiorczości.

III. Czynniki rozwojowe Miasta

1. Czynniki rozwojowe w zakresie zaspokojenia potrzeb mieszkańców

W trakcie spotkań warsztatowych uczestnicy identyfikowali czynniki sprzyjające (mocne strony i szanse) oraz niesprzyjające (słabości i zagrożenia) w sferze społecznej Miasta. Identyfikacja dokonana została odrębnie dla czynników rozwojowych wewnętrznych (mocne strony i słabości), odnoszących się do Miasta (na które Miasto w dużym stopniu może wpływać) oraz czynników rozwojowych zewnętrznych (szanse i zagrożenia) odnoszących się do otoczenia Miasta (na które Miasto nie może wpływać lub może wpływać tylko w bardzo ograniczonym stopniu).

Atuty Miasta	Słabości Miasta
<ul style="list-style-type: none"> + turystyczny charakter Miasta i związana z tym możliwość podjęcia pracy sezonowej; + pozyskiwanie mieszkań przez Miasto; + funkcjonujące schronisko dla bezdomnych mężczyzn oraz miejsca noclegowe dla kobiet w Ośrodku Interwencji Kryzysowej; + rozwijające się budownictwo społeczne; + poprawa bezpieczeństwa na terenie Miasta w wyniku zastosowania systemu monitoringu Starego Miasta; + funkcjonująca Izba Wytrzeźwień; + brak „twardych” narkotyków na terenie Miasta; + funkcjonująca Straż Miejska; + rozwijana infrastruktura sportowo-rekreacyjna (m.in. ścieżki rowerowe, boiska napowietrzne siłownie); + funkcjonowanie na terenie Zamościa dwóch szpitali; + realizacja pozalekcyjnych zajęć dla dzieci; + zapewnienie opieki dla osób potrzebujących w postaci usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych; + funkcjonujące mobilne centrum informacji zawodowej; + liczne szkoły, w tym wyższe; + możliwość rozwoju uczniów uzdolnionych artystycznie w szkole plastycznej i muzycznej; + bogata oferta kulturalna (w tym imprezy bezpłatne, plenerowe); + stały rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej; + zabytkowy charakter Miasta; + funkcjonowanie Miejskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego; + budżet obywatelski; + regulacje prawne dotyczące dialogu	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca liczba miejsc pracy w porównaniu do liczby poszukujących oraz duża konkurencyjność wśród potencjalnych pracowników; - brak rozwiniętej bazy tanich kwater; - ograniczona możliwość likwidacji barier architektonicznych w mieszkaniach w obrębie Starego Miasta; - zbyt łatwa dostępność do alkoholu dla osób nieletnich; - wymagająca modernizacji infrastruktura Zamojskiego Szpitala Niepublicznego Sp. z o. o.; - ograniczone możliwości Miasta w zakresie utworzenia podmiotów prowadzących opiekę paliatywną; - ograniczone możliwości Miasta w zakresie zapewnienia miejsc całodobowego pobytu dla osób potrzebujących oraz rodzinnych form wsparcia; - mała liczba szkół kształcących w kierunkach zawodowych (specjalizacja); - mała liczba i różnorodność zakładów produkcyjnych, które mogłyby współpracować ze szkołami zawodowymi; - wymagająca modernizacji i dostosowania infrastruktura obiektów kultury; - wymagająca modernizacji nawierzchnia dróg; - słabe połączenie za pośrednictwem komunikacji szynowej; - brak dróg szybkiego ruchu; - wysokie ceny biletów MZK oraz biletów dojazdowych z okolic Zamościa; - niewystarczająco skuteczna polityka w zakresie rozwoju drobnej przedsiębiorczości i usług;

Strategia Rozwoju Miasta Zamość do roku 2020
Tom II: Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno- gospodarczej Miasta Zamość

<p>społecznego;</p> <ul style="list-style-type: none"> + duża liczba stowarzyszeń; + szeroka oferta imprez kulturalnych i uroczystości; + autobusy przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych; + autobusy zasilane paliwem gazowym; + zrewitalizowane Stare Miasto; + duża liczba obiektów wielkopowierzchniowych;	
Szanse w otoczeniu	Zagrożenia w otoczeniu

Strategia Rozwoju Miasta Zamość do roku 2020
Tom II: Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno- gospodarczej Miasta Zamość

<ul style="list-style-type: none"> + możliwość podjęcia prac sezonowych w ogrodnictwie i rolnictwie; + możliwość pozyskania niezagospodarowanych obiektów na cele mieszkaniowe; + możliwość pozyskania środków zewnętrznych na tworzenie mieszkań chronionych; + możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację profilaktycznych programów dotyczących zdrowego stylu życia, w tym dla dzieci i młodzieży; + możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na rozwój działalności w zakresie zapewnienia opieki; + współpraca międzysektorowa w zakresie realizacji i poszerzania ofert kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych; + możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych; + możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na rozwój ekonomii społecznej; + pozyskiwanie środków na modernizację nawierzchni dróg; + pozyskiwanie środków na rozwój działalności przez przedsiębiorców.	<ul style="list-style-type: none"> - mechanizmy prawne wspierające w niewystarczającym stopniu rozwój gospodarczy regionu; - niski poziom wynagrodzenia z tytułu wykonywanej pracy najemnej, (najniższa krajowa, które pociąga za sobą szereg konsekwencji (brak zdolności kredytowej, niskie składki emerytalne); - wysokie wymagania formalno-prawne dotyczące standardów mieszkań; - eksmisje w zasobach spółdzielni mieszkaniowych; - bezdomność z wyboru; - zagrożenia alkoholizmem wśród młodzieży, - migracja zarobkowa młodych osób z terenu Miasta - obciążenie demograficzne spowodowane wzrostem liczby ludności w wieku poprodukcyjnym - łamanie przepisów w ruchu drogowym, - niska znajomość przepisów dotyczących ruchu drogowego; - nieodpowiednie mechanizmy prawne w zakresie ochrony zdrowia; - niska stabilność finansowa instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych; - zmniejszająca się liczba dzieci; - migracja osób wykształconych; - niski poziom zainteresowania mieszkańców korzystaniem z dostępnych ofert kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych; - wyłączające korzystanie z Internetu; - w chwili obecnej mała liczba miejsc z dostępem do sieci bezprzewodowej; - ubożenie społeczeństwa; - starzenie się społeczeństwa; - niewielkie zainteresowanie przedsiębiorców inwestowaniem na terenie Zamościa w działalność poza handlową.
---	---

Strategia Rozwoju Miasta Zamość do roku 2020
Tom II: Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno- gospodarczej Miasta Zamość

2. Czynniki rozwojowe w zakresie potencjałów i zasobów Miasta

W trakcie spotkań warsztatowych uczestnicy identyfikowali czynniki sprzyjające (mocne strony i szanse) oraz niesprzyjające (słabości i zagrożenia) w sferze zasobów i potencjałów Miasta. Identyfikacja dokonana została odrębnie dla czynników rozwojowych wewnętrznych (mocne strony i słabości), odnoszących się do Miasta (na które miasto w dużym stopniu może wpływać) oraz czynników rozwojowych zewnętrznych (szanse i zagrożenia) odnoszących się do otoczenia Miasta (na które miasto nie może wpływać lub może wpływać tylko w bardzo ograniczonym stopniu).

Atuty Miasta	Słabości Miasta
<ul style="list-style-type: none"> + posiadanie infrastruktury teletechnicznej, ponad 20 km; + posiadanie stacji tankowanie gazem CNG; + posiadanie MPZP dla całego Miasta; + posiadanie obszarów prawnie chronionych - Natura 2000; + posiadanie SSE; + jedyna z dwóch linii kolejowych która dobiega do granicy polsko - ukraińskiej; + posiadanie dobrej jakości wód głębinowych; + posiadanie własnych ujęć wód głębinowych; + położenie Miasta na obszarze Roztocza; + brak ciężkiego przemysłu ingerującego w rozwój turystyczny Miasta i regionu; + systematyczna modernizacja infrastruktury, usuwanie i utylizacja azbestu; + duża elastyczność szkół technicznych w zakresie tworzenia profili dostosowanych do potrzeb rynku pracy; + wpis Starego Miasta na listę UNESCO; + posiadanie dużej liczby obiektów zabytkowych; + nowoczesne CKF z salami kinowo - konferencyjnymi; + bogata oferta kulturalna instytucji kultury i innych organizatorów życia kulturalnego; + dobra wielostronna współpraca instytucji kultury, Miasta i innych organizatorów życia kulturalnego; + szeroko rozwinięta baza noclegowo-hotelowa.	<ul style="list-style-type: none"> - niezgodność Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego z przepisami prawa; - brak ujednoliconego tekstu MPZP; - nieuwzględnione w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego obszary Natura 2000; - duża odległość od lotnisk, autostrad, dróg szybkiego ruchu; - położenie linii kolejowej w obrębie Starego centrum Miasta wpisanego do UNESCO; - niewystarczające środki finansowe na tworzenie infrastruktury odnawialnych źródeł energii; - wysokie koszty utrzymania i remontów obiektów zabytkowych; - niewystarczający budżet na promocję wydarzeń kulturalnych.
Szanse w otoczeniu	Zagrożenia w otoczeniu
<ul style="list-style-type: none"> + posiadanie planów rozbudowy Ośrodka Interwencji Kryzysowej; + posiadanie koncepcji zagospodarowania terenów wokół zalewu; + możliwość pozyskania środków finansowania ze źródeł zewnętrznych; + rozwój regionu poprzez nowe miejsca pracy	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczające regulacje prawne w zakresie egzekwowania standardów lokalowych; - niski poziom bezpieczeństwa ze względu na małą liczbę miejsc parkingowych; - częste zmiany prawa dot. MPZP; - potencjalne wydobycie gazu łupkowego

Strategia Rozwoju Miasta Zamość do roku 2020
Tom II: Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno- gospodarczej Miasta Zamość

<p>związane z gazem łupkowym;</p> <ul style="list-style-type: none"> + projekt rozbudowy Zamojskiego Domu Kultury z uwzględnieniem potrzeb ZDK i Orkiestry Symfonicznej im. K. Namysłowskiego; + promocja wydarzeń kulturalnych w innych ośrodkach życia kulturalnego.	<p>(kontrowersja);</p> <ul style="list-style-type: none"> – niedostosowanie ogólnopolskiego systemu edukacji zawodowej do potrzeb rynku pracy; – nasilone starzenie się społeczeństwa - tendencja ogólnokrajowa; – możliwość ograniczenia środków budżetowych na działalność kulturalną.
---	---

Strategia Rozwoju Miasta Zamość do roku 2020
Tom II: Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno- gospodarczej Miasta
Zamość

3. Czynniki rozwojowe w zakresie gospodarki i promocji Miasta

W trakcie spotkań warsztatowych uczestnicy identyfikowali czynniki sprzyjające (mocne strony i szanse) oraz niesprzyjające (słabości i zagrożenia) w sferze gospodarki i promocji Miasta. Identyfikacja dokonana została odrębnie dla czynników rozwojowych wewnętrznych (mocne strony i słabości), odnoszących się do Miasta (na które miasto w dużym stopniu może wpływać) oraz czynników rozwojowych zewnętrznych (szanse i zagrożenia) odnoszących się do otoczenia Miasta (na które miasto nie może wpływać lub może wpływać tylko w bardzo ograniczonym stopniu).

Atuty Miasta	Słabości Miasta
<ul style="list-style-type: none"> + nisze rynkowe w zakresie drobnego handlu i usług (np.: krawiec, szewc itp.); + dobrze rozwinięty system praktyk zawodowych w części szkół; + położenie w strefie nadgranicznej; + rozwijająca się promocja turystyczna Miasta; + dostępność do linii szerokotorowej w relacji wschodniej/dalekowschodniej; + dostępność do lotniska; + stabilny i stale rozwijający się system instytucji rynku pracy; + doświadczenie i aktywność podmiotów w zakresie pozyskiwania środków i realizacji projektów.	<ul style="list-style-type: none"> – bariera rynkowa w zbyciu produktów i usług małych firm; – koncentracja handlu wielkopowierzchniowego w granicach Miasta; – niski poziom dokapitalizowania lokalnych przedsiębiorców; – mała skuteczność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na rozwój przedsiębiorstw przez samych przedsiębiorców; – niskie społeczne zapotrzebowanie na kształcenie zawodowe; – zanik tradycji kształcenia zawodowego; – brak doradztwa zawodowego dla uczniów szkół gimnazjalnych; – bardzo słaba komunikacja pomiędzy przedsiębiorcami a szkołami zawodowymi; – niski poziom zaufania społecznego do prywatnych pracodawców; – wygórowane oczekiwania finansowe pracowników w stosunku do posiadanych kwalifikacji; – zmniejszony ruch turystyczny z Ukrainą; – peryferyjne położenie Miasta względem szlaków komunikacyjnych a szczególnie kolejowych; – niska efektywność działań prowadzonych w skali ponadregionalnej przez przedstawicieli regionu.
Szanse w otoczeniu	Zagrożenia w otoczeniu

Strategia Rozwoju Miasta Zamość do roku 2020
Tom II: Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno- gospodarczej Miasta Zamość

<ul style="list-style-type: none"> + zainteresowanie inwestorów lokalizowaniem swoich inwestycji blisko granicy ukraińskiej; + produkcja rolna regionu jest szansą; + duży rynek zbytu produktów rolnych na Ukrainie; + lotnisko w Świdniku; + aktywność w aplikowaniu o środki zewnętrzne.	<ul style="list-style-type: none"> – niekorzystne krajowe regulacje prawne w zakresie rozliczeń podatkowych powodujące wypływ środków finansowych z kraju (szczególnie w przypadku podmiotów zagranicznych); – nadmiernie rozbudowany system kontroli przedsiębiorców; – cena stanowi główne kryterium decyzji zakupowych; – wysoki klin finansowy dla pracodawców (40 do 49% stanowią koszty pracy); – uzależnienie możliwości uzyskania niektórych świadczeń od posiadania statusu osoby bezrobotnej (część osób rejestruje się w Urzędzie Pracy w celu uzyskania świadczeń z tego tytułu, nie jest natomiast zainteresowana uczestnictwem w różnych formach aktywizacji zawodowej); – szara strefa w obrocie gospodarczym; – rozwinięty rynek pracy na czarno; – obecna sytuacja społeczno - ekonomiczna Ukrainy; – brak inwestycji centralnych/rządowych realizowanych na terenie Miasta.
--	--

Załącznik: Raport z badań ankietowych mieszkańców Zamościa

1. Wprowadzenie

Badanie ankietowe przeprowadzone za pomocą platformy CyfrowaDemokracja.pl w dniach 9-30 kwietnia 2014 r. stanowi element tworzenia diagnozy aktualnego stanu miasta na potrzeby aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Zamość na lata 2014-2022.

2. Metodologia

Badanie opinii mieszkańców zostało przeprowadzone za pomocą ankiety. Była ona wypełniana w wersji elektronicznej CAWI (ang. Computer-Assisted Web Interview - wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW). Informacje oraz zaproszenia do udziału w badaniu pojawiały się w portalach lokalnych, na stronie internetowej Urzędu Miasta oraz w mediach społecznościowych.

3. Próba

W badaniu wzięto udział 635 osób. Kobiety stanowiły 44,1% respondentów (280 osób), zaś mężczyźni 55,9% (355 osób). Struktura wieku w próbie była stosunkowo zróżnicowana, jednak przeważały osoby w wieku między 21 a 30 lat (323 osoby, 50,9%), znacznie mniej liczna była natomiast najstarsza z grupy (12 osób, 1,9%).

Tabela 1. Respondenci według wieku i płci

Odpowiedź	Kobieta		Mężczyzna		Suma końcowa	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Poniżej 20 lat	28	10,0%	27	7,6%	55	8,7%
21-30 lat	159	56,8%	164	46,2%	323	50,9%
31-40 lat	44	15,7%	92	25,9%	136	21,4%
41-50 lat	28	10,0%	41	11,5%	69	10,9%
51-60 lat	18	6,4%	22	6,2%	40	6,3%
Powyżej 60 lat	3	1,1%	9	2,5%	12	1,9%
Suma końcowa	280	100,0%	355	100,0%	635	100,0%

Źródło: badanie ankietowe mieszkańców Zamościa, N=635

Osoby biorące udział w badaniu najczęściej miały wykształcenie wyższe (397 osób, 62,5%), drugą, co do liczebności, była grupa osób z wykształceniem średnim lub pomaturalnym (206 osób, 32,4%).

Tabela 2. Respondenci według wykształcenia

Odpowiedź	Liczba	%
Podstawowe gimnazjalne	19	3,0%
Zasadnicze zawodowe	13	2,0%
Średnie lub pomaturalne	206	32,4%
Wyższe	397	62,5%
Suma	635	100,0%

Źródło: badanie ankietowe mieszkańców Zamościa, N=635

Jeśli chodzi o aktywność na rynku pracy to ponad połowę respondentów stanowiły osoby pracujące (332 osoby, 52,7%). Kolejną co do liczebności grupą były osoby uczące się i studiujące (178 osób, 28,3%). Wśród odpowiedzi „inne” znalazły się m.in.: praca na umowę - zlecenie, student łączący naukę z pracą, emeryt czy rencista aktywny zawodowo, emigrant.

Tabela 3. Respondenci według sytuacji na rynku pracy

Odpowiedź	Liczba	%
Uczeń/student	178	28,3%
Pracownik (umowa o pracę)	243	38,6%
Pracujący na własny rachunek	89	14,1%
Nie pracuję zawodowo, zajmuję się domem	13	2,1%
Bezrobotny	59	9,4%
Emeryt/rencista	13	2,1%

Strategia Rozwoju Miasta Zamość do roku 2020
Tom II: Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno- gospodarczej Miasta Zamość

Inne	35	5,6%
Suma	630	100,0%

Źródło: badanie ankietowe mieszkańców Zamościa, N=635

Wartym podkreślenia jest fakt, iż znaczną część ankietowanych stanowiły osoby mieszkające w Zamościu od urodzenia (432 osoby, 68%). Znaczy to, że ich wiedza o mieście jest bardzo bogata, a jednocześnie mogą ocenić życie w mieście w szerszej perspektywie czasowej, co jest cenne z punktu widzenia tworzenia strategii.

Tabela 4. Respondenci według czasu mieszkania w Zamościu

Odpowiedź	Liczba	%
Całe życie, urodziłam/tem się w Zamościu	432	68,0%
Poniżej roku	4	0,6%
1 - 5 lat	13	2,0%
5 -10 lat	36	5,7%
Powyżej 10 lat	150	23,6%
Suma	635	100,0%

Źródło: badanie ankietowe mieszkańców Zamościa, N=635

Spośród osób biorących udział w ankiecie aż 50,6 % respondentów wiąże swoją przyszłość z Zamościem (321 osób). 29,8% respondentów nie planuje pozostać w Zamościu (189 osób), przy czym tylko 9,8% osób biorących udział w ankiecie udzieliło odpowiedzi „zdecydowanie nie” (62 osoby).

Tabela 5. Respondenci według wiązania planów na przyszłość z Zamościem

Odpowiedź	Liczba	%
Zdecydowanie tak	128	20,2%
Raczej tak	193	30,4%
Raczej nie	127	20,0%
Zdecydowanie nie	62	9,8%
Trudno powiedzieć	125	19,7%
Suma	635	100,0%

Źródło: badanie ankietowe mieszkańców Zamościa, N=635

Spośród biorących udział w ankiecie 50,4% (320 osób) pracuje lub uczy się w Zamościu.

Tabela 6. Respondenci według nauki bądź pracy w Zamościu

Odpowiedź	Liczba	%
Tak	320	50,4%
Nie	315	49,6%
Suma	635	100,0%

Źródło: badanie ankietowe mieszkańców Zamościa, N=635

4. Wyniki badania

Respondenci najczęściej odpowiadali, że w Zamościu mieszka im się średnio - ta odpowiedź uzyskała zdecydowanie najwięcej wskazań (287, 45,2%). Odpowiedzi pozytywnych udzieliło łącznie 220 osób (34,6%), a negatywnych 128 osób (20,2%).

Tabela 7. Ogólna ocena mieszkania w Zamościu

Odpowiedź	Liczba	%
Bardzo dobrze	43	6,8%
Dobrze	177	27,9%
Średnio	287	45,2%
Źle	93	14,6%

EKO-GEO Consulting Marek Biłyk
ul. Leszczyńskiego 6/3
20-069 Lublin

Strategia Rozwoju Miasta Zamość do roku 2020
Tom II: Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno- gospodarczej Miasta Zamość

Bardzo źle	35	5,5%
Suma	635	100,0%

Źródło: badanie ankietowe mieszkańców Zamościa, N=635

Jeśli chodzi o poszczególne aspekty życia w mieście, to najlepiej oceniane były: wodociągi i kanalizacja (381 osób, 60%), tereny zielone (363 osoby, 57,1 %), biblioteki i domy kultury (340 osób, 53,5%).

Natomiast najwięcej odpowiedzi negatywnych zostało udzielonych na pytania o ocenę Publicznej Służby Zatrudnienia - wsparcia osób bezrobotnych (448 osób, 70,6%), współpracy z Instytucjami Otoczenia Biznesu (362 osoby, 57%) oraz wsparcia osób zakładających działalność gospodarczą (357 osób, 56,2%).

Ocena poszczególnych aspektów (w podziale na grupy tematyczne) została zaprezentowana w poniższych tabelach.

W sferze infrastruktury drogowej oraz komunikacji najlepiej została oceniona jakość komunikacji miejskiej (łącznie 33,2% odpowiedzi pozytywnych), natomiast oceny stanu dróg oraz chodników były ambiwalentne, z dużym udziałem odpowiedzi neutralnych.

Tabela 8. Oceny poszczególnych aspektów życia w mieście - infrastruktura drogowa i komunikacja

Odpowiedź	Stan dróg		Stan chodników		Jakość komunikacji miejskiej	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Bardzo dobrze	7	1,1%	14	2,2%	25	3,9%
Dobrze	81	12,8	128	20,2%	186	29,3%
Średnio	247	38,9	269	42,4%	250	39,4%
Źle	216	34,0	166	26,1	111	17,5%
Bardzo źle	84	13,2	58	9,1	63	9,9%
Razem	635	100 %	635	100 %	635	100 %

Źródło: badanie ankietowe mieszkańców Zamościa, N=635

W zakresie usług komunalnych aż 60% respondentów pozytywnie oceniło san wodociągów i kanalizacji, 53,4% gospodarki odpadami, a 35% dostępność Internetu.

Tabela 9. Oceny poszczególnych aspektów życia w mieście - usługi komunalne

Odpowiedź	Wodociągi i kanalizacja		Wywóz nieczystości/ gospodarka odpadami		Dostępność do Internetu	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Bardzo dobrze	41	6,5%	41	6,5%	52	8,2%
Dobrze	340	53,5%	298	46,9%	170	26,8%
Średnio	198	31,2%	213	33,5%	235	37,0%
Źle	38	6,0%	58	9,1%	115	18,1%
Bardzo źle	18	2,8%	25	3,9%	63	9,9%
Razem	635	100 %	635	100 %	635	100 %

Źródło: badanie ankietowe mieszkańców Zamościa, N=635

Jeśli chodzi o szkolnictwo i opiekę nad dziećmi, 34, 2 % mieszkańców miasta, którzy wzięli udział w ankiecie, jest zadowolona z polityki oświatowej (jakości edukacji). Najwięcej osób pozytywnie ocenia jakość kształcenia w szkołach średnich (46,7% respondentów), następnie w szkołach podstawowych (43,6% respondentów), następnie gimnazjach (29,8% respondentów).

Strategia Rozwoju Miasta Zamość do roku 2020
Tom II: Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno- gospodarczej Miasta Zamość

Tabela 10. Oceny poszczególnych aspektów życia w mieście - edukacja i opieka nad dziećmi.

Odpowiedź	Polityka oświatowa / Jakość edukacji		Dostęp do żłobków i przedszkoli	
	Liczba	%	Liczba	%
Bardzo dobrze	24	3,8%	17	2,7%
Dobrze	193	30,4%	169	26,6%
Średnio	277	43,6%	309	48,7%
Źle	99	15,6%	106	16,7%
Bardzo źle	42	6,6%	34	5,4%
Razem	635	100,00%	635	100,0%

Źródło: badanie ankietowe mieszkańców Zamościa, N=635

Tabela 11. Ocena jakości nauczania na poszczególnych etapach edukacji

Odpowiedź	Poziom kształcenia w szkołach podstawowych		Poziom kształcenia w gimnazjach		Poziom kształcenia w szkołach średnich	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Bardzo dobrze	26	4,1%	15	2,4%	34	2,4%
Dobrze	251	39,5%	174	27,4%	262	27,4%
Średnio	267	42,0%	274	43,1%	252	43,1%
Źle	71	11,2%	117	18,4%	68	18,4%
Bardzo źle	20	3,1%	55	8,7%	19	8,7%
Razem	635	100 %	635	100%	635	100 %

Źródło: badanie ankietowe mieszkańców Zamościa, N=635

Jeśli chodzi o ofertę spędzania wolnego czasu mieszkańcy Zamościa najlepiej oceniają pracę biblioteki i domów kultury - aż 60 % respondentów oceniło je pozytywnie. Oferta kulturalno-rozrywkowa dla dzieci została oceniona lepiej niż ta dla dorosłych (odpowiednio 23% i 17 % pozytywnych ocen). Infrastruktura sportowa została oceniona pozytywnie przez 32 % mieszkańców.

Tabela 12. Oceny poszczególnych aspektów życia w mieście - kultura i sport

Odpowiedź	Biblioteki i domy kultury		Oferta kulturalno-rozrywkowa dla dzieci		Oferta kulturalno-rozrywkowa dla dorosłych		Infrastruktura sportowa (baseny, boiska)	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Bardzo dobrze	62	9,8%	26	4,1%	22	3,5%	35	5,5%
Dobrze	278	43,8%	120	18,9%	86	13,5%	168	26,5%
Średnio	229	36,1%	292	46,0%	221	34,8%	248	39,1%
Źle	54	8,5%	138	21,7%	201	31,7%	137	21,6%
Bardzo źle	12	1,9%	59	9,3%	105	16,5%	47	7,4%
Razem	635	100 %	635	635	100 %	100 %	635	100 %

Źródło: badanie ankietowe mieszkańców Zamościa, N=635

Ocena mieszkańców dotycząca estetyki i bezpieczeństwa w mieście, to z odpowiedzi respondentów można wywnioskować, iż doceniają oni potencjał Zamościa związany z terenami zielonymi (57,1% odpowiedzi pozytywnych). Mieszkańcy są mniej zadowoleni z poziomu bezpieczeństwa (47,4% odpowiedzi pozytywnych, 40,5% neutralnych) oraz estetyki i czystości w mieście (43,6% odpowiedzi pozytywnych i 36,7% neutralnych). Natomiast stan środowiska naturalnego i inwestycje w przedsięwzięcia z zakresu gospodarki niskoemisyjnej pozytywnie oceniło zaledwie 22,7 % ankietowanych.

Tabela 13. Oceny poszczególnych aspektów życia w mieście - estetyka i bezpieczeństwo w mieście

Odpowiedź	Bezpieczeństwo mieszkańców		Zieleń miejska, parki, tereny rekreacyjne		Estetyka i czystość w mieście		Stan środowiska naturalnego/ Inwestycje w przedsięwzięcia z zakresu gospodarki niskoemisyjnej/ odnawialnych źródeł energii	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Bardzo dobrze	34	5,4%	100	15,7%	51	8,0%	19	3,0%
Dobrze	267	42,0%	263	41,4%	226	35,6%	125	19,7%
Średnio	257	40,5%	181	28,5%	233	36,7%	284	44,7%
Źle	65	10,2%	63	9,9%	97	15,3%	143	22,5%
Bardzo źle	12	1,9%	28	4,4%	28	4,4%	64	10,1%
Razem	635	100,00%	635	100,00%	635	100,00%	635	100,00%

Źródło: badanie ankietowe mieszkańców Zamościa, N=635

Jeśli chodzi o poszukiwania zatrudnienia przez mieszkańców Zamościa, ankietowani ocenili nisko zarówno Publiczne Służby Zatrudnienia (70,5 % negatywnych odpowiedzi), jak i kształcenie permanentne (50,8 % negatywnych odpowiedzi oraz 42,4% neutralnych).

Tabela 14. Oceny poszczególnych aspektów życia w mieście -z

Odpowiedź	Publiczne Służby Zatrudnienia (wsparcie osób bezrobotnych)		Kształcenie permanentne	
	Liczba	%	Liczba	%
Bardzo dobrze	5	0,8%	4	0,6%
Dobrze	33	5,2%	40	6,3%
Średnio	149	23,5%	269	42,4%
Źle	220	34,6%	215	33,9%
Bardzo źle	228	35,9%	107	16,9%
Razem	635	100,00%	635	100,00%

Źródło: badanie ankietowe mieszkańców Zamościa, N=635

Ankietowani negatywnie ocenili współpracę z Instytucjami Otoczenia Biznesu (57,1% negatywnych odpowiedzi), wsparcie dla osób zakładających działalność gospodarczą (56,2% negatywnych odpowiedzi). Niewiele lepiej oceniono wsparcie dla MŚP (49,9% negatywnych odpowiedzi).

Tabela 15. Oceny poszczególnych aspektów życia w mieście - wsparcie dla przedsiębiorców

Odpowiedź	Wsparcie osób zakładających działalność gospodarczą		Wsparcie MŚP		Współpraca z Instytucjami Otoczenia Biznesu	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Bardzo dobrze	5	0,8%	4	0,6%	2	0,3%
Dobrze	45	7,1%	36	5,7%	37	5,8%
Średnio	228	35,9%	278	43,8%	234	36,9%
Źle	213	33,5%	212	33,4%	234	36,9%
Bardzo źle	144	22,7%	105	16,5%	128	20,2%
Razem	635	100,00%	635	100,00%	635	100,00%

Źródło: badanie ankietowe mieszkańców Zamościa, N=635

Strategia Rozwoju Miasta Zamość do roku 2020
Tom II: Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno- gospodarczej Miasta Zamość

Ankietowani negatywnie ocenili promocję gospodarczą miasta - aż 51 % ankietowanych wskazało odpowiedź „źle” lub „bardzo źle”. Niewiele lepiej wypadły inwestycje w przedsięwzięcia z zakresu zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej - 45,8 % negatywnych odpowiedzi.

Tabela 16. Oceny poszczególnych aspektów życia w mieście - gospodarka miasta

Odpowiedź	Promocja gospodarcza miasta		Inwestycje w przedsięwzięcia z zakresu zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej	
	Liczba	%	Liczba	%
Bardzo dobrze	10	1,6%	16	2,5%
Dobrze	88	13,9%	88	13,9%
Średnio	213	33,5%	240	37,8%
Źle	193	30,4%	164	25,8%
Bardzo źle	131	20,6%	127	20,0%
Razem	635	100,00%	635	100,00%

Źródło: badanie ankietowe mieszkańców Zamościa, N=635

W pytaniu o jakość ochrony zdrowia, dostęp do służby zdrowia oraz promocję zdrowia większość ankietowanych wskazało odpowiedź „źle” bądź „bardzo źle” - odpowiednio 46,3 % oraz 45,3% wskazań.

Tabela 17. Oceny poszczególnych aspektów życia w mieście - służba zdrowia

Odpowiedź	Usługi ochrony zdrowia / dostęp do służby zdrowia		Promocja zdrowia i informacja zdrowotna	
	Liczba	%	Liczba	%
Bardzo dobrze	7	1,1%	7	1,1%
Dobrze	106	16,7%	87	13,7%
Średnio	228	35,9%	253	39,8%
Źle	167	26,3%	197	31,0%
Bardzo źle	127	20,0%	91	14,3%
Razem	635	100,00%	635	100,00%

Źródło: badanie ankietowe mieszkańców Zamościa, N=635

Usługi socjalne również nie zostały ocenione pozytywnie - aż 51,1% ankietowanych negatywnie oceniło wsparcie rodziny, 50,6 % pomoc i opiekę nad osobami starszymi. Nieco lepiej wypadła ocena usług dla osób niepełnosprawnych i pomocy dla osób niepełnosprawnych (43,9% negatywnych odpowiedzi) oraz pomocy społecznej - jej dostępności i jakości (43,1% negatywnych odpowiedzi).

Tabela 18. Oceny poszczególnych aspektów życia w mieście - usługi socjalne

Odpowiedź	Wsparcie rodziny		Usługi dla osób niepełnosprawnych/ Pomoc dla osób niepełnosprawnych		Pomoc społeczna / Dostępność i jakość działania pomocy społecznej		Pomoc i opieka nad osobami starszymi	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Bardzo dobrze	17	2,7%	10	1,6%	12	1,9%	7	1,1%
Dobrze	61	9,6%	82	12,9%	65	10,2%	45	7,1%
Średnio	232	36,5%	264	41,6%	284	44,7%	262	41,3%
Źle	213	33,5%	176	27,7%	185	29,1%	205	32,3%
Bardzo źle	112	17,6%	103	16,2%	89	14,0%	116	18,3%
Razem	635	100,00%	635	100,00%	635	100,00%	635	100,00%

Źródło: badanie ankietowe mieszkańców Zamościa, N=635

Strategia Rozwoju Miasta Zamość do roku 2020 Tom II: Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno- gospodarczej Miasta Zamość

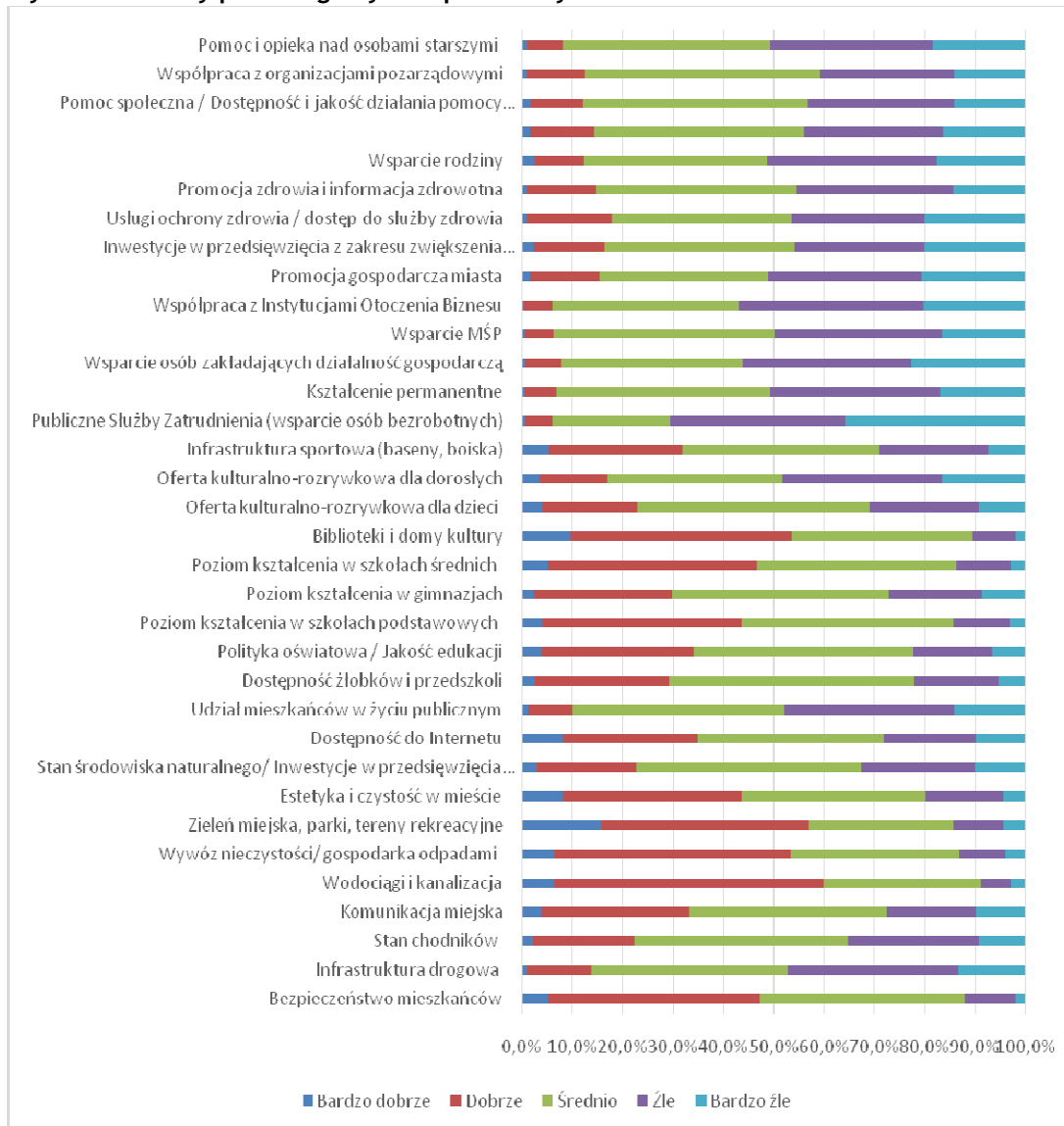
Jeśli chodzi o aktywność społeczną mieszkańców Zamościa, ankietowani ocenili negatywnie udział mieszkańców w życiu publicznym - 47,7 % negatywnych odpowiedzi. Lepiej wypadła współpraca z organizacjami pozarządowymi - 46,8% respondentów wskazało odpowiedź „Średnio”.

Tabela 19. Oceny poszczególnych aspektów życia w mieście - aktywność społeczna

Odpowiedź	Udział mieszkańców w życiu publicznym		Współpraca z organizacjami pozarządowymi	
	Liczba	%	Liczba	%
Bardzo dobrze	8	1,3%	6	0,9%
Dobrze	57	9,0%	74	11,7%
Średnio	267	42,0%	297	46,8%
Źle	213	33,5%	169	26,6%
Bardzo źle	90	14,2%	89	14,0%
Razem	635	100,00%	635	100,00%

Źródło: badanie ankietowe mieszkańców Zamościa, N=635

Wykres 1. Oceny poszczególnych aspektów życia w mieście

Źródło: badanie ankietowe mieszkańców Zamościa, N=635

EKO-GEO Consulting Marek Biłyk
ul. Leszczyńskiego 6/3
20-069 Lublin

Strategia Rozwoju Miasta Zamość do roku 2020 Tom II: Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno- gospodarczej Miasta Zamość

Ankietowani zostali zapytani, co najbardziej podoba im się w Zamościu w odniesieniu do jakości życia. Pytanie miało charakter otwarty i nieobowiązkowy. Wśród najczęstszych odpowiedzi pojawiły się: cisza, spokój i bezpieczeństwo (102 odpowiedzi), Stare Miasto i inne zabytki (95 odpowiedzi), ogólna estetyka miasta, tereny zielone i rekreacyjne (83 odpowiedzi), szeroko rozumiana oferta kulturalna (38 odpowiedzi), zwarta zabudowa, małomiasteczkowy klimat (37 odpowiedzi), dostępność placówek handlowych (33 odpowiedzi), poczynione przez miasto inwestycje (22 odpowiedzi), inwestycje w turystykę (16 odpowiedzi), przystępne ceny (14 odpowiedzi) oraz mieszkańcy (11 odpowiedzi).

Ankietowani zostali zapytani także, co najmniej podoba im się w Zamościu w odniesieniu do jakości życia. Pytanie miało charakter otwarty i nieobowiązkowy. Wśród najczęstszych odpowiedzi pojawiły się: problemy na rynku pracy, niskie zarobki i brak możliwości rozwoju (204 odpowiedzi), infrastruktura (drogi, chodniki, ścieżki rowerowe), a także bariery architektoniczne dotyczące osób niepełnosprawnych (99 odpowiedzi), niewystarczająca oferta kulturalno-rozrywkowa (46 odpowiedzi), zbyt duża ilość marketów (35 odpowiedzi), bezpieczeństwo, poziom przestępczości (33 odpowiedzi), praca urzędów i instytucji miejskich (28 odpowiedzi), czystość przestrzeni miejskiej, zły odbiór śmieci, brak odśnieżania ulic zimą (24 odpowiedzi), komunikacja miejska (18 odpowiedzi), służba zdrowia (13 odpowiedzi), działanie pomocy społecznej (9 odpowiedzi).

Ponad to respondenci zostali poproszeni o wskazanie, co w ich opinii powinno zostać zmienione w mieście, aby poprawić jakość życia. Pytanie miało charakter otwarty i nieobowiązkowy. Ankietowani najczęściej pisali o inwestycji w gospodarkę, przyciągnięciu inwestorów, wsparciu dla osób prowadzących działalność gospodarczą, a co za tym idzie, stworzeniu nowych miejsc pracy (236 odpowiedzi). Respondenci często wskazywali także konieczność poprawy stanu infrastruktury (drogi, chodniki, ścieżki rowerowe) (54 odpowiedzi), poprawę jakości pracy urzędów i instytucji miejskich (46 odpowiedzi), poszerzenie oferty kulturalnej, rozrywkowej, rekreacyjnej (36 odpowiedzi), poprawę komunikacji miejskiej (21 odpowiedzi) oraz poprawę jakości edukacji (11 odpowiedzi) i podniesienie poziomu bezpieczeństwa (10 odpowiedzi).

Respondenci zostali również poproszeni o wskazanie, jakim miastem, ich zdaniem, powinien być Zamość w przyszłości. Największą popularnością cieszyła się odpowiedź „turystyki kulturowej” (21,6% wskazań), na drugim miejscu uplasowała się odpowiedź „centrów logistycznych wykorzystujących potencjał położenia przygranicznego/ LHS” (17%), a na trzecim „przemysłu” (16,2%). Wśród odpowiedzi otwartych pojawiły się: miasto korzystające z OZE, węzeł transportowy (kolej, drogi, lotnisko), miasto otwierające się na młodych przedsiębiorców i aktywnie wspierające przedsiębiorczość, inwestycja w mieszkańców, przemysłu precyzyjnego, odnawialne źródła energii w oparciu o tzw. miejscowe szkoły wyższe, przetwórstwo, turystyka kwalifikowana i biznesowa, logistyka przygraniczna, bliskość przejść granicznych, rozwój infrastruktury motoryzacyjnej, miasto uniwersyteckie, centra obsługi z wykorzystaniem szybkich sieci internetowych, przemysł spożywczy i usługi rolniczo-ogrodnicze.

Tabela 20. Jakim miastem powinien być Zamość w przyszłości

Odpowiedź	Liczba	%
Handlu i usług	177	11,1%
Kultury i sztuki	243	15,2%
Turystyki kulturowej	344	21,6%
Sportu i rekreacji	130	8,2%
Centrów logistycznych wykorzystujących potencjał położenia przygranicznego/ LHS	271	17,0%
Przemysłu	258	16,2%
Miasto korzystające z odnawialnych źródeł energii	135	8,5%
Inne	36	2,3%
Suma	1594	100,0%

Źródło: badanie ankietowe mieszkańców Zamościa, N=635

Kolejnym pytaniem postawionym przed respondentami była prośba o wskazanie trzech najpilniejszych inwestycji w mieście. Według mieszkańców biorących udział w ankiecie, najbardziej priorytetową inwestycją powinna być „modernizacja dróg” (17% wskazań), następnie „wsparcie aktywności gospodarczej, zawodowej, społecznej i kulturalnej mieszkańców” (16,1% wskazań) i „rozwój terenów pod inwestycje gospodarcze (uzbrojenie terenów inwestycyjnych w infrastrukturę)” (11,7% wskazań). Wśród odpowiedzi otwartych pojawiło się m.in.: spacerniaki dla psów, poszukiwanie inwestorów bądź budowanie miejskich zakładów, poprawa sytuacji gospodarczej, stworzenie rynku pracy, rozwój przemysłu, budowa hali do tenisa ziemnego, rozbudowa oferty dla osób 60+, więcej nakładów (pieniędzy) na sport, więcej opieki nad KS HETMAN, remont dróg osiedlowych oraz rozwój komunikacji miejskiej, rozwój poziomu szkolnictwa, rozbudowa ZOO, remonty przedszkoli, sala koncertowa, ścieżki rowerowe.

Tabela 21. Najpilniejsze inwestycje w mieście

Odpowiedź	Liczba	%
Modernizacja dróg	323	17,0%
Promocja i wsparcie korzystania z odnawialnych źródeł energii	70	3,7%
Modernizacja zalewu miejskiego wraz z zapleczem turystycznym	179	9,4%
Szersze wspieranie działań kulturalnych, artystycznych i promocja miasta	147	7,7%
Wsparcie aktywności gospodarczej, zawodowej, społecznej i kulturalnej mieszkańców	307	16,1%
Remonty szkół	38	2,0%
Zwiększenie estetyki miasta (np. zakładanie nowych terenów zielonych, nowych stref rekreacji na osiedlach)	78	4,1%
Rewitalizacja i renowacja zabytków Starego Miasta	62	3,3%
Zwiększenie nakładów na inwestycje sprzyjające rozwojowi turystyki (rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej)	111	5,8%
Modernizacja budynków użyteczności publicznej	24	1,3%
Uporządkowanie przestrzeni, plany zagospodarowania przestrzennego	62	3,3%
Budowa infrastruktury przy drogach (parkingi, chodniki, oświetlenie, zatoki i wiaty przystankowe)	84	4,4%
Rozwój systemu segregacji odpadów	22	1,2%
Rozbudowa usług gastronomiczno - hotelarskich	19	1,0%
Rozwój sieci internetowej (w tym Internet szerokopasmowy)	101	5,3%
Rozwój terenów pod inwestycje gospodarcze (uzbrojenie terenów inwestycyjnych w infrastrukturę)	223	11,7%
Inne	54	2,8%
Suma	1580	100,0%

Źródło: badanie ankietowe mieszkańców Zamościa, N=635

Strategia Rozwoju Miasta Zamość do roku 2020
Tom II: Diagnoza jakościowa sytuacji społeczno- gospodarczej Miasta Zamość

Osoby biorące udział w ankiecie zostały poproszone o wskazanie, co powinno stać się wizytówką Zamościa. Najwięcej osób - aż 40,3% ankietowanych - odpowiedziało „zabytki”. Następną odpowiedzią były „możliwości inwestycyjne” - 33,2% odpowiedzi oraz „kultura” - 12,1% odpowiedzi,

Tabela 22. Co powinno stać się wizytówką Zamościa

Odpowiedź	Liczba	%
Zabytki	256	40,3%
Kultura	77	12,1%
Przyroda	10	1,6%
Możliwości inwestycyjne	211	33,2%
Sport	13	2,0%
Turystyka	68	10,7%
Suma	635	100,0%

Źródło: badanie ankietowe mieszkańców Zamościa, N=635

Podsumowanie

Większość respondentów wskazuje, że w Zamościu mieszka im się średnio, jednak aż 50 % z nich wiąże swoje plany na przyszłość z tym miastem. Jeśli chodzi o poszczególne aspekty życia w mieście, to najlepiej oceniane były: wodociągi i kanalizacja, tereny zielone, biblioteki i domy kultury. Natomiast najczęściej odpowiedzi negatywnych zostało udzielonych na pytania o ocenę Publicznej Służby Zatrudnienia - wsparcia osób bezrobotnych, współpracy z Instytucjami Otoczenia Biznesu oraz wsparcia osób zakładających działalność gospodarczą.

Z przeprowadzonej ankiety wynika, iż największym problemem, przed jakim stoją mieszkańcy Zamościa, jest znalezienie dobrze wynagradzanej pracy. Ten problem ujawnia się niemal w każdym pytaniu - mieszkańcy, którzy wzięli udział w ankiecie, bardzo często wskazywali na konieczność przyciągania inwestorów, wsparcia dla przedsiębiorców, budowania zakładów pracy, słowem - tworzenia nowych miejsc pracy.

Wśród innych ważnych problemów zauważyć można konieczność poprawy infrastruktury drogowej, poprawę jakości pracy urzędów i instytucji miejskich, poprawę połączeń oferowanych przez komunikację miejską.

Niemniej Zamościanie doceniają estetykę miasta, jego zabytki, klimat (cisza, spokój) oraz ofertę kulturalną.